

то не сѫ са заблуждавали никога! тѣ могжть да правіжть доброто посъвършенно. Боговетъ, о Телемахе, ще искатъ отъ вѣсъ помного, нежели колкото отъ Идоменея, защото вѣй познахте еще отъ младъ истинната, и защото вѣй никога не бѣхте оставенъ на прельстваніята на едно много голѣмо благополучие.“

„Идоменей, продѣлжаваше Менторъ, е мѣдъръ и разумливъ, но много са занимава съ дреболитѣ, и не размыслия достатъчно главныятѣ работи за да съставя начертанія. Достоинството на единъ царь, който е погорѣнъ отъ другытѣ человѣци, не състои въ да върши сичко самъ; то е грубо тщеславиѣ да са води отъ таквасъ надѣжда, или да иска да убѣди свѣта че е способенъ на туй. Царътъ е длѣженъ да управлява чрезъ избранны мѣжы и да рѣководи управляющытѣ; нито трѣба да са занимава въ сѣка дребна работа, започто тогасъ върши служба принадлежаща на тѣзи които управяватъ подъ негово рѣководство. Той трѣба само да търеи смѣтка за дѣлата имъ, и да умѣе добрѣ да ги различава. Туй е найчудесното управление, когато умѣе да избира, да настанива, споредъ способностите имъ, тѣзи които управяватъ. Върховното и съвършено началство състои въ управяваньето на тѣзи които управяватъ: то трѣба да ги надзира, испытва, ограничава; да ги поправя, насырча, въздига и снема; да ги размѣстя и държи сѣкогы въ рѣката си. Но да иска нѣкой самъ да управлява, туй е недовѣrie, униженіе; то е да си навлече зависиѣ за дребни работи които потребяватъ времето и свободата на духа му потребни за занятіе съ поголѣмы предмети. За съставяньето на голѣмы планове, потребна е свобода на духа и спокойствиѣ; трѣба да мысли человѣкъ въ тишина и да е съвършено свободенъ отъ пречистенъето на преплетени и тривливи работи, защото умътъ исчерпанъ отъ занятіе съ дребни работи прилича на уцѣдкытѣ на виното, които нематъ вече ни сокъ, ни сила. Тѣзи които управяватъ чрезъ подробности вынѣгы сѫ ограничени само въ настоящето безъ да могжть да прострѣтъ погледътѣ си къмъ едно отдалечно бѫдѫще; тѣ са увеличать отъ дѣлата на настоящия день, и тѣзи дѣла, като ги занимаватъ съвършено, не имъ даватъ време да помислїятъ